

VOLGENS ANALISTEN MOETEN VS IN IRAK ACHTER DE SCHERMEN WERKEN

Voorlopig nog even niet bombarderen...

20/06/2014 | Van onze redactrice Corry Hancké

Er zijn in Irak weinig opties voor de Amerikaanse president Obama. Mocht Rik Coolsaet (UGent) zijn adviseur zijn, dan zou hij hem aanraden om de soennitische stammen te steunen als zij de wapens tegen de terreurgroep Isis willen opnemen.

De gevechten tussen Isis en Iraakse troepen om de controle over de belangrijkste olieraffinaderij van het land, in de buurt van de stad Baiji (nabij Tikrit), gingen gisteren nog door. [epa](#)

De vraag van de Iraakse minister van Defensie om luchtsteun in de strijd tegen Isis, kreeg een Amerikaans diplomatisch antwoord. 'Ja, er worden extra militaire middelen klaargezet en er wordt bestudeerd welke doelwitten in aanmerking komen voor gerichte actie', zei president Barack Obama gisteravond. 'Nee, we zullen alleen ingrijpen als het echt nodig is en nadat ik met leiders in Irak en in de regio heb gepraat.'

Het zal dus waarschijnlijk nog wel even duren vooraleer de Amerikaanse bommenwerpers of drones in actie zullen treden.

President Obama vindt het veel belangrijker dat de Iraakse leiders zelf schoon schip maken. En daartoe moet premier Noeri al-Maliki in eerste instantie alle inwoners van zijn land op gelijkwaardige manier behandelen. Nu al-Maliki na zijn overwinning bij de recente verkiezingen een nieuwe regering moet vormen, is dit de gedroomde kans om alle groepen in het beleid op te nemen, suggereerde Obama.

Succes

Het sectarische beleid dat de sjiiitische premier tijdens zijn vorige ambtstermijn heeft gevoerd, ligt mee aan de basis van het succes van Isis vandaag. De soennieten voelen zich uitgesloten en geven de soennitische terreurgroep Isis voorlopig het voordeel van de twijfel, omdat zij de malicieuze premier van de troon wil stoten. Oude soldaten van de Baath-partij van de terechtgestelde soennitische dictator Saddam Hoessein hebben zich om die reden aan de kant van Isis geschaard.

Geen wonder dat Obama terughoudend is om te bombarderen. Mochten onder de bommen de verkeerde soennieten vallen, dan riskeren de Amerikanen de hele soennitische bevolking tegen zich in het harnas te jagen.

De VS gaan wel 300 militaire adviseurs sturen die het Iraakse leger kunnen bijstaan in hun strijd tegen Isis, maar Obama heeft nog maar eens beklemtoond dat er geen gevechtstroepen naar Irak gaan. Hij is immers de president die de soldaten uit Irak en Afghanistan naar huis heeft gebracht. En dan nog: wat zouden zijn troepen daar kunnen doen? Het conflict in Irak zit zo diepgeworteld en wordt in de regio door zovele partijen gevolgd, dan wel gesteund, dat het Westen er alleen geen oplossing kan brengen, zegt Rik Coolsaet, professor Internationale Betrekkingen aan de UGent.

Wat zou hij dan doen, mocht hij de adviseur van Obama zijn?

Coolsaet zou de Amerikanen aanraden om achter de schermen te werken. Hij trekt een parallel met de periode toen de extremistische Aboe Moesab Al-Zarqawi, de leider van Al-Qaeda in Irak, min of meer hetzelfde gebied in handen had als Isis vandaag. De soennitische driehoek tussen Fallujah, Mosul en de Syrische grens.

In 2007 hebben de VS de lokale soennitische stammen samengebracht, opgeleid, gefinancierd en bewapend om in opstand te komen tegen het terreurbewind van Al-Qaeda in Irak. Coolsaet sluit niet uit dat de gematigde soennieten binnenkort genoeg hebben van het ideeëngoed en de praktijken van Isis, en misschien bereid zullen zijn om – net als in 2007 – de strijd tegen een filiaal van Al-Qaeda te beginnen. Dat Amerikaans programma van 2007 groeide uiteindelijk uit tot een nationaal ‘Sunni Awakening Movement’, die de invloed van Al-Qaeda in het land beperkte.

Bedrogen

Mogelijk refereert Obama naar die optie, toen hij gisteren zei dat de Amerikanen gingen samenwerken met lokale soennieten. Volgens Coolsaet zijn de VS de enige mogendheid die genoeg affiniteit met de lokale soennitische stammen heeft om zo'n programma op poten te zetten.

Maar de vraag is of die gematigde soennieten nogmaals bereid zijn om de Amerikanen te geloven. Voor hun inspanningen in 2007 zijn ze nooit beloond: premier al-Maliki heeft hen aan de kant gezet en is een sektarische koers gaan varen.